

**ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ КОНСТРУКТИВНИХ ПАРАМЕТРІВ
ДОННОГО ПРОДУВНОГО БЛОКУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ
ПРОЦЕСІВ ГОМОГЕНІЗАЦІЇ РОЗПЛАВУ**

Молчанов Л.С.¹, к.т.н., Арендач Н.А.², Синегін Є.В.², к.т.н.

¹ Інститут чорної металургії імені З.І. Некрасова НАН України

² Національна металургійна академія України

Abstract. Based on the results of water modeling, the influence of the design of the bottom blowing device for the teeming ladle on the efficiency of mass-transfer processes in the liquid melt has been determined, namely, the effect of the bubble-forming chamber design on the duration of the melt homogenization has been determined. The bottom blowing devices equipped with bubble-forming chamber of slit, channel and non-directional types have been studied. According to the research, it was determined that the most effective design of the bubble-forming chamber for bottom blowing devices is the use of non-directional porosity materials. Their use allows obtaining a stable column of small bubbles, thereby reducing the time of homogenization by 14%.

Ключові слова: продувка, нейтральний газ, гомогенізація, розплав, позапічна обробка

Вступ. Позапічна обробка розплавів – є обов'язковою складовою технологічного циклу виготовлення якісної металопродукції. Однією з основних ланок операцій позапічної обробки розплавів при цьому є процес продувки інертним газом [1]. За рахунок цієї операції досягається гомогенізація металевих розплавів за температурою та хімічним складом, видалення неметалевих включень та частково газів (водню, азоту та кисню) [2].

Метою даного дослідження є визначення впливу конструкції камери-бульбашкоутворювача донного продувального блоку для сталерозливного ковша на ефективність масообмінних процесів у розплаві.

Основна частина. На сучасному етапі розвитку світової металургії для продувки розплавів технологічними газами в ковші використовують донні продувні блоки оснащені наступними конструкціями камер-бульбашкоутворювачів: щільні, направлена та ненаправлена пористість [3]. Вплив конструктивних параметрів камери-бульбашкоутворювача на

ефективність масообмінних процесів у металевому розплаві вивчався методом низькотемпературного моделювання [4].

Для моделювання використовувалися донні продувні блоки трьох конструкцій: з канальними бульбоутворювачами, щілинними та ненаправленою пористістю (сумарна площа ефективних пор у всіх випадках була однаковою). До складу експериментальної установки входили: компресор, ресивер, манометр, вентиль, ротаметр РМ-0,63, модель елементарної комірки перемішування, відеокамера, штучне освітлення й світлоізолююча камера та контрольний зразок.

Рідина-трасер (100 мл водного розчину KMnO_4) вводили у верхню частину моделі елементарної комірки перемішування, а завершення гомогенізацію розплаву визначали за наближенням інтенсивності кольорів розчину та контрольного зразка (пробірка з 3,5 % водним розчином KMnO_4), що встановлювалася по інший бік прозорої моделі елементарної комірки перемішування. В ході проведення експерименту для продування рідини використовували стиснене повітря з витратою $0,097 \text{ м}^3/\text{год}$. Результати моделювання представлені на рисунку.

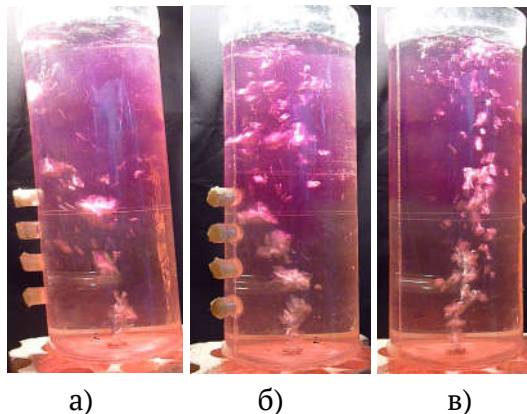

Рисунок – Характер розподілу рідини-трасеру в об'ємі елементарної комірки перемішування після 2 с продувки: а) канальний бульбашкоутворювач; б) щілинний бульбашкоутворювач; в) бульбашкоутворювач з ненаправленою пористістю

Висновки. За результатами проведених досліджень визначено, що найбільш ефективною конструкцією бульбашкоутворювача в складі донного пристрою для продування розплавів є використання матеріалів неорієнтованої пористості. Їх використання дозволяє отримати стабільний стовп дрібних бульбашок, за рахунок чого час гомогенізації скорочується на 14 %.

Література

1. Классификация режимов перемешивания стали в ковше с использованием математического моделирования / А.Н. Смирнов, И.Н. Саламин, Е.В. Ошовской // Наукові праці ДонНТУ. Металургія. – 2009. - №11. – С.73 – 86.
2. И.Н. Саламаш. Классификация режимов перемешивания жидкой стали в ковше при продувке инертным газом / Наукові праці ДонНТУ. Металургія. – 2012. - Выпуск 1(14)-2(15). – С. 53-57.
3. Величко О. Г., Стоянов О.М., Бойченко Б.М., Нізяєв К.Г. Технології підвищення якості сталі : Підручник. – Дніпропетровськ: Середняк Т.К., 2016. – 196 с.
4. Марков Б.Л., Кирсанов А.А. Физическое моделирование в металлургии. – М.: Металлургия, 1984. – 119с.

References

1. Klassifikatsiya rezhimov peremeshivaniya stali v kovshe s ispolzovaniem matematicheskogo modelirovaniya / A.N. Smirnov, I.N. Salamin, E.V. Oshovskoy // NaukovI pratsI DonNTU. MetalurgiYa. – 2009. – No. 11. – P.73 – 86. (in Russian)
2. I.N. Salamash. Klassifikatsiya rezhimov peremeshivaniya zhidkoy stali v kovshe pri produvke inertnyim gazom / NaukovI pratsI DonNTU. MetalurgiYa. – 2012. - No. 1(14)-2(15). – P. 53-57. (in Russian)
3. Velychko O. H., Stoianov O.M., Boichenko B.M., Niziaiev K.H. Tekhnolohii pidvyshchennia yakosti stali: Pidruchnyk. – Dnipropetrovsk: Seredniak T.K., 2016. – 196 p. (in Ukrainian)
4. Markov B.L., Kirsanov A.A. Fizicheskoe modelirovnie v imetallurgii. – M.: Metallurgiya, 1984. – 119 p. (in Russian)